

SØNDERJYSKE VANDLØB

Vdr. foretræde for Miljø-og fødevarerudvalget fra Sønderjyske vandløb.
onsdag den 11. december 2019 kl.13.00

Repræsentanter

Antoni Stenger, Ribevej 99, 6630 Rødding tlf 74845402 fam.stenger@bbsyd.dk
Formand Sønderjysk Familielandbrug og repræsentant i styregruppen for Sønderjysk Vandløb.

Thorben Hansen, Brinkvej 13, 6261 Bredebro tlf 21756010 harnaggaarde@dlgmail.dk Landmand og
næstformand for Digelaget og medlem af Vandlauget Brede Å Syd

Bo Jessen, Randerup 72, 6261 Bredebro tlf 74716520 bos@toender.dk .
Landmand og formand Teknisk udvalg, Tønder Kommune.

Ole Hansen, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster tlf 73742031 obh@lrs.dk
Planteavlskonsulent, LRS og medlem af teknikergruppen i Sønderjyske Vandløb

Baggrund.

Sønderjyske vandløb har siden 2012 arbejde med vandløbsforhold i Sønderjylland. Vi er en sammenslutning af de 5 landbrugsorganisationer i Sønderjylland. Siden opstart, er der dannet 30 vandlaug i det Sønderjyske, og gennem dialogmøder med kommunerne har der været meget fokus på at få oprenset vandløbene, således at regulativerne bliver overholdt. Dette er i stor udstrækning lykkedes.

Vi ser dog, at selvom regulativerne er overholdt, så sker der ofte oversvømmelse af markerne. Med de klimaforandringer, som vi allerede har set de sidste 20-30 år er der blevet flere våde perioder, og vi frygter, at det kun bliver værre. Et specielt problem for det Sønderjyske er at ca. 2/3 af vandet, skal løbe ud i Vadehavet gennem sluser, der selv åbner og lukker, med tidevandet. Ved storm kan de være lukkede i flere døgn i stræk. Havvandstigninger vil her få stor betydning for afstrømningen. Den større mængde nedbør giver ekstra pres bagfra på vandløbene.

Problemstilling

Kommunerne er ved lov forpligtiget til at lave forebyggende tiltag, for at sikre byerne mod oversvømmelse. Vi ønsker at kommunerne også skal se på det åbne land, når de fremover skal lave indsatser for at klimasikre. Som reglerne er i dag i vandløbsloven, er det lodsejerne selv, som skal rejse en reguleringssag, hvis de ønsker at få ændret vandføringsevnen i et vandløb. Med det antal lodsejere, som er involveret, er det de fleste steder praktisk umuligt.

Eksempel

Sønderjyske vandløb har i de siden 2012 i samarbejde med Tønder Kommune, forsøgt på at finde løsningsmodeller for hele Brede Å systemet. Der har konkret været arbejdet på om det er muligt at opsætte en højlandspumpe ved Ballum sluse til at pumpe vandet ud i Vadehavet ved storm. Hvis havet stiger, vil det blive nødvendigt fremover, hvis markerne forsat skal kun dyrkes økonomisk og miljømæssig forsvarligt.

Det har imidlertid vist sig umuligt at komme igennem med nye tiltag. Dette skyldes blandt andet vanskeligheder med at finde ud af, hvem der har ansvar for hvad. Slusen drives af Digelaget for de ydre koge. Vadehavet administreres af Kystdirektoratet og Tønder Kommune har ansvaret for vedligeholdelse af vandløbene. Hvis der skal se ændringer, er det efter de nuværende regler lodsejerne til afstrømningsområdet, som må rejse en regulerings sag og dermed står med alle udgifter til dokumentation og beregninger.

Ønske

Det er derfor nødvendigt at se på hele Vandløbsloven, så det bliver en fælles, samfundsmæssig opgave at udarbejde planer for det åbne land, ligesom for byerne. Her vil vi gerne henvise til, at der tages udgangspunkt i den Rapport fra ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning, som udkom december 2017, udarbejdet af Miljø-og Fødevareministeriet, med Henrik Høegh som formand.

Vores håb er derfor at der snarest muligt laves revision af vandløbsloven således.

- **Klimatilpasninger skal fremover også tage højde for det åbne land.**
- **Det offentlige skal fremover tage initiativ til at vandløbene bliver tilpasset klimaforandringerne.**
- **Der skal udarbejdes helhedsplaner for klimasikring af de større vandløbsoplande**
- **De juridiske aspekter mellem lodsejere, kommunerne og staten afklares.**
- **Specielt for Sønderjyllands vandløb med udløb gennem sluser til vadehavet skal de juridiske aspekter afklares.**

Først når dette er sket er det muligt lokalt at komme videre med at klimasikre vandløbene til det åbne land.

Sønderjyske vandløb vil gerne fremvise problematikken ved selvsyn ved besøg for udvalget til Brede Å. Der foreligger her, som det eneste sted i Danmarken hydraulisk model for hele systemet, således, at det er muligt at beregne konsekvenserne ved forskellige tiltag.

Sønderjyske Vandløb er et samarbejde mellem landbrugsorganisationerne i Sønderjylland. Sønderjyske Vandløb dækker vandløbene i Sønderborg, Aabenraa, Tønder og Haderslev Kommuner samt den sydlige del af Kolding Kommune.

På hjemmesiden soenderjyskevandloeb.dk kan der findes oplysninger om vandløbslaug m.v. i det geografiske område, som Sønderjyske Vandløb dækker. Sønderjyske vandløb er medlem af Dansk Vandløb